

ORANGE TOGETHER

**ERFARINGER OG VIDEN OM KRÆNKENDE
OG GRÆNSEOVERSKRIDENDE ADFÆRD
PÅ ROSKILDE FESTIVAL 2019**

INDHOLD

Introduktion

Frirummets paradoks.....	3
--------------------------	---

Baggrund

Sådan organiserer vi Orange Together	4
Sådan passer vi på deltagerne	5
Dialogpartnere i festivalbyen	6

Læringer

Det ved vi om deltagernes tryghed	7
Krænkelsernes kendetegn og udvikling	8
Dialogindsatsen og dialogspillet's effekt.....	9
Bystander-adfærd	10
Problemets omfang og emnets relevans.....	11

Perspektiv

»Det er jo bare Roskilde«: Tolerance møder grænseoverskridende adfærd i festivalkulturen.....	12
Grænseoverskridende adfærd som sikkerhedsproblem ...	14
Dare to Care: Nu ændrer vi publikumskulturen!	16

Udvikling

Orange Together og fremtiden.....	18
-----------------------------------	----

Bagsiden

Orange Together-kodeks	20
------------------------------	----

INTRODUKTION: FRIRUMMETS PARADOKS

Da vi i 2018 introducerede Orange Together, gjorde vi det med en ambition om at fejre det frisættende rum, som festivalen gennem årtier har repræsenteret for skiftende ungdomsgenerationer. Samtidig ville vi øge deltagerens bevidsthed om frirummets rammer.

Sådan en formaliseret rammesætning af menneskers frihedsfølelse rummer umiddelbart lidt af et paradoks. For hvor vi på den ene side aktivt opfordrer festivalgæsterne til at glemme hverdagen, slå sig løs og udforske grænserne, beder vi dem også om at vise hensyn og værne respektfuldt om fællesskabet.

Lige dét paradoks – og alle de dilemmaer som *frirumsparadokset* afdækker – har været en ledetråd for os i udviklingen af *Orange Together*. Vi har samtidig lært, at vi deler mange af disse dilemmaer, der opstår i mødet mellem fest og respekt, med andre arrangører og værter i landets festmiljøer, der finder sted året rundt. Også i andre sammenhænge i omverden hører vi, at grænseoverskridelser ofte opstår på et slidt bagtæppe af traditioner, normer og omgangsformer.

Vi valgte med *Orange Together 2019* at fastholde fokus på at udfordre de kulturelle normer blandt unge. Vi har brugt festivalbyens virvar af telte, spontane fester og friheden fra hverdagens forpligtelser til at tage snakken om dilemmaerne og grænserne. Både éns egne og andres.

Dialogkortspillet har igen i år været en nyttig samtalestarter, når dialogpartnerens frivillige har opsøgt lejrene. Det er fortsat vores overbevisning, at enhver adfærdsændring begynder med en samtale, og at krænkende adfærd kan forebygges med dialog.

Men vores tilbagevendende spørgsmål har samtidig været: Hvad flytter et kortspil egentlig?

»
Vores tilbagevendende spørgsmål har været: Hvad flytter et kortspil egentlig? Hvordan kan vi overhovedet være sikre på, at dilemmaspil med spørgsmål om scoretricks og vennernes adfærd på Roskilde Festival skaber en varig forandring?
«

Hvordan kan vi overhovedet være sikre på, at dilemmaspil med spørgsmål om scoretricks og vennernes adfærd på Roskilde Festival skaber en varig forandring? Derfor har vi især undersøgt, hvad det er, der virker ved samtalerne, og især hvem samtalerne ikke har en effekt på. Tilsvarende betød indsigterne om social sanktionering i 2018, at vi i år satte særligt fokus på bystanderens rolle.

Vores mål med dialogindsatsen har været at fremme respektfuldt og ansvarligt fællesskab. Det er her, hvor vi som festival kan bidrage med den største aktive forskel, når vi samler over 80.000 fortrinsvist unge mennesker én uge om året.

Den dialogbaserede metode blandt lejrene sætter sine begrænsninger i tid og sted. Derfor har vi samtidig udviklet *Orange Together* med en ambition om at samle viden og etablere netværk, der kan gøre nytte året rundt og sættes i spil i andre sammenhænge.

I denne rapport samler vi derfor op på viden og erfaringer på tværs af faglige partnerskaber, forskning og trivselsundersøgelser, der er opstået og indsamlet gennem indsatsen.

Tak fordi du læser med.

Christina Bilde, talskvinde,
Roskilde Festival, 14. november 2019

Foto: Lasse Mortensen

BAGGRUND: SÅDAN ORGANISERER VI ORANGE TOGETHER

Fra dialog i lejrene til faglig videndeling. I 2019 koncentrerede vi adfærdsindsatsen Orange Together om disse fem fokusområder.

SÅDAN FUNGERER DIALOGSPILLET

Hvordan siger du nej, når du egentlig har sagt ja? Hvad gør I, hvis én fra gruppen altid opfører sig som en kæmpe nar efter 4-5 øl? Det er nogle af de situationer og dilemmaer, som deltagerne skal tage stilling til. Kortspillet – med undertitlen *Exploring lols, lust, love & limits* – er et centralt element i dialogindsatsen. Svarene kan være konfronterende, dialogsøgende, undvigende eller sjove. Spillerne finder ikke altid det passende svar, men spørgsmål og svar giver anledning til samtale og refleksion.

1. HOLDNINGSKAMPAGNE

Før og under festivalen kørte vi en kampagne med fokus på social sanktionering og intern normopbygning. Kampagnen blev udfoldet online, på pladsen og i festivalens publikationer såsom avisen Orange Press og i sociale medier. Vi har bevidst undgået at pege fingre og lyde velmenende og har prioriteret en fortolkningsåbenhed, der kunne sætte gang i deltagernes egne refleksioner.

2. DIALOG MED DELTAGERNE

Dialogindsatsen foregik i samarbejde med organisationerne DareGender, Dansk Kvindesamfund, Amnesty International, AskovFonden, Sex & Samfund og Everyday Sexism Project Denmark. Organisationernes 129 frivillige engagerede deltagerne i samtaler om samtykke og krænkende og grænseoverskridende situationer. Et centralt element i indsatsen var et dialogbaseret kortspil, der præsenterer gråzoner og dilemmaer. Her skulle deltagerne tage stilling til, hvordan de ville agere i givne situationer.

3. UDVEKSLING AF VIDEN

Vi udveksler viden med faglige organisationer, der i forvejen har erfaringer med grænseoverskridende adfærd. Under festivalen inviterede vi til workshoppen *Orange Together workshop* – forebyggelse af grænseoverskridende adfærd med et mål om at videreudvikle den forebyggende indsats. Workshoppen fokuserede på temaerne *Samtykke*, *Bystanders* og *God tone*.

Ud over dialogpartnerne (se side 6) deltog repræsentanter fra Rigshospitalets Center for Seksuelle Overgreb, nattelivspatruljen Club Mafia, Danner Stiftelsen, Det Kriminalpræventive Råd, rådgivningscentret Joan-Søstrene, advokatfirmaet Njord Law Firm, Red Barnet, Nationalt Forebyggelsescenter (Rigspolitiet), LGBT Danmark, Natterværterne, Natteravnene samt forskere fra CBS og SDU.

4. FAKTA OG FORSKNING

Vi har undersøgt deltagernes holdninger gennem kvalitative og kvantitative undersøgelser, og organisationen Økonomer Uden Grænser har bidraget med knowhow og effektmåling af indsatsen. Derudover har vi samarbejdet med CBS og SDU om to forskningsprojekter med fokus på grænseoverskridende adfærd. Læs om dem på side 12-15.

5. MERE UDDANNELSE

Vi har skærpet oplæring og instruktion af serviceværterne, som udgør langt størstedelen af festivalens frivillige. Vores mål er, at festivalens frivillige behandler alle med tolerance, respekt og høflighed, og at alle henvendelser skal tages alvorligt. Vi har desuden øget fokus på opsøgende indsatser for at undgå, at situationer udvikler sig u hensigtsmæssigt. Vi vil fremover videreudvikle frivilliges rolle som ambassadører for og facilitatorer af god adfærd.

BAGGRUND: SÅDAN PASSER VI PÅ DELTAGERNE

Rundt om Orange Together findes festivalens beredskab bestående af blandt andre læger, sygeplejersker, samarititter, social workers og security. De kan træde til, når nogen har brug for hjælp.

EN ANSVARLIG FESTKULTUR

Ud over Orange Together møder gæsterne andre indsatser, der bakker op om en ansvarlig festkultur. Siden 2003 har vi samarbejdet med Sundhedsstyrelsen om kampagnen Roskilde Against Drugs – en indsats som gennem årene er udbredt til andre arrangementer. Siden 2017 har kampagnen kørt med temaet *Under the Influence of Music*. Siden 2009 har vi arbejdet sammen med Sundhedsstyrelsen og Dansk Live i en indsats for ansvarlig alkoholindtagelse og ditto udskænkning. *Mindre Druk. Mere Fest* er særligt målrettet forældre, frivillige og de unge selv.

Når mange mennesker er samlet, kan vi ikke undgå, at nogen kommer til skade, eller at der opstår uroligheder. Udsættes man for et overgreb eller en krænkende oplevelse, har vi et fagligt beredskab, der kan handle og hjælpe på stedet, og vi samarbejder tæt med politiet, som er den udførende myndighed på festivalen.

I 2019 introducerede vi enheden safety-værter, og vi har udviklet campingvagter til serviceværter. Sådan er enhederne organiseret:

MEDICINSK BEREDSKAB

Det medicinske beredskab består af cirka 400 læger, sygeplejersker og samarititter fordelt over både campingområde og festivalplads. De hjælper mest med vabler og vandmangel, men kan håndtere alle slags situationer.

SOCIAL WORKERS

Social workers – et team bestående af cirka 90 psykologer, misbrugs konsulenter, pædagoger fra specialområderne og andre faggrupper – bevæger sig rundt i festivalbyen døgnet rundt for at hjælpe dem, der har behov. Teamet arbejder forebyggende og opsøgende og kan yde psykisk førstehjælp og holder især fokus på de helt unge festivalgæster.

CROWD SAFETY

Crowd safety er til stede helt tæt på koncertdeltagerne under alle koncerter. Med vand, håndsøringer og køligt overblik sørger de for, at koncerterne bliver afviklet både sjovt og sikkert.

SAFETY-VÆRTER

Safety-værterne har særlig træning inden for sikkerhed, konfliktløsning og indsatsopgaver. De arbejder dialogorienteret og tager sig generelt af mindre konflikter.

SECURITY

Security foretager indsats ved større konflikter eller håndterer udsmidninger. De tilkaldes, hvis andre enheder har brug for ekstra støtte i særlige situationer.

SERVICEVÆRTER

Serviceværter dækker over en lang række servicefunktioner på campingområderne, ved ind- og udgange og på andre centrale placeringer. Hvis de oplever situationer, som de har svært ved at håndtere, tilkaldes safety-værter.

Foto: Sidsel Lehn Mehlsen

BAGGRUND: DIALOG- PARTNERE I FESTIVALBYEN

Seks samarbejdspartnere med 129 frivillige engagerede beboerne i festivalbyen i samtaler om samtykke, gråzoner, kønsroller og grænseoverskridende adfærd.

AMNESTY INTERNATIONAL

Amnesty International er en global menneskerettighedsbevægelse, der kæmper for frihed, retfærdighed og værdighed for hvert enkelt menneske. Amnesty International og Dansk Kvindesamfund slog sig sammen med et fælles fokus på dialog om samtykke under sloganet *Let's talk about yes*.

ASKOV FONDEN

ASKOVFONDEN

AskovFonden er en NGO, der udvikler løsninger på samfundets aktuelle sociale problemer. For andet år i træk oprettede AskovFonden sin egen ungeredaktion, der under arbejdstitlen *Dagens meningsfulde samtale på Roskilde Festival* skabte dialog om krænkende adfærd. Alle samtaler og aktiviteter blev dokumenteret og omdannet til forskellige lydformater eller videoer.

DAREGENDER

DareGender udfordrer snævre kønsnormer og nedbryder negative maskulinitetsforståelser med en mission om at skabe et samfund, hvor ingen er begrænset af sit køn. Gennem projektet *MandSnak* tog DareGenders frivillige emnet drengesven-skabet under behandling med et formål at nedbryde samtaletabuer og krænkende adfærd samt styrke bystander-effekten. DareGender tog derfor primært kontakt til camps kun bestående af unge mænd.

Dansk
Kvindesamfund

DANSK KVINDESAMFUND

Dansk Kvindesamfund kæmper for, at ligestilling mellem kønnene konstant er på den politiske dagsorden. Målet er at skabe lige muligheder og ligeværd – både kulturelt, politisk og for den enkelte og på tværs af partipolitiske anskuelser og hensyn. Dansk Kvindesamfund slog sig i år sammen med Amnesty International under sloganet *Let's talk about yes*.

EVERYDAY SEXISM PROJECT DENMARK

Everyday Sexism Project Danmark indsamler oplevelser og beretninger om sexismen, der vidner om forskelsbehandling mellem kønnene i hverdagen, og som primært er rettet mod kvinder. På årets festival arrangerede Everyday Sexism Project Danmark flirte-workshops, hvor deltagerne diskuterede, hvad man skal gøre eller ikke skal gøre i et givent score-scenarie. Målet var at skabe refleksioner om grænseoverskridende adfærd og tanker om, hvad man gør som bystander.

SEX
SAMFUND

SEX & SAMFUND

Sex & Samfund kæmper for alles ret til at være dem, de er, elske hvem de vil og få de børn, som de ønsker. Det sker gennem kampagner, debatter, dialogarbejde og oplysende arrangementer. På årets festival satte Sex & Samfunds frivillige fokus på flirts, grænser og forebyggelse af krænkende adfærd over for større grupper af camps.

LÆRINGER: DET VED VI OM DELTAGERNES TRYGHED

**Vi har undersøgt festivalgæster-
nes oplevelser med særligt fokus
på krænkelers kendetegn og
udvikling, dialogspillet
effekt, bystander-adfærd og problemets
omfang.**

Hvert år undersøger vi festivalgæsternes vaner og holdninger i en større trivsels- og tilfredshedsundersøgelse. Som en del af det øgede fokus på grænseoverskridende adfærd har vi skærpet indsamlingen af viden om deltagernes tryghed og gennemført supplerende undersøgelser og effektmålinger.

På de følgende sider sammenfatter vi de væsentligste indsigter og tendenser. Indsigterne viser blandt andet:

- Kvinder oplever især at blive udsat for uønskede tilråb og berøringer, mens mænd især oplever at blive råbt efter. Det er i høj grad fremmede mænd, der foretager disse krænkende handlinger.
- En sammenligning hen over perioden 2016 til 2019 viser et markant fald i antallet af tilråb, fysiske tilbageholdelser og uønskede berøringer.
- De fleste adspurgte kvinder og lidt under halvdelen af mændene mener, at dialogspillet har hjulpet lejrens beboere til at tale om deres grænser. Lidt under en tredjedel mænd synes ikke, at spillet hjælper dem til at tale om grænser.
- Både mænd og kvinder vurderer, at flere beboere i lejren kender deres grænser bedre, efter de havde spillet dialogspillet.
- 12 % mænd og 4 % af de adspurgte kvinder tilkendegiver, at de på et tidspunkt har overtrådt andres grænser.
- 50 % kvinder og 60 % adspurgte mænd mener, at de er gode til at sige fra, når andre overtræder deres grænser.
- De fleste adspurgte siger, at de ville gribe ind, hvis nogen blev råbt ad eller blev uønsket berørt. Denne intention er ikke betinget af kønsforskelle, men jo ældre deltagerne er, desto mere tilbøjelige er de til at gribe ind.
- Årsagen til ikke at gribe ind skyldes ofte tvivl om, hvorvidt en situation foregår med gensidig accept. En meget lille andel svarer, at årsagen skyldes, at andre slags regler gælder på Roskilde Festival.
- 46 % synes ikke, at krænkende adfærd er et større problem på Roskilde Festival i forhold til andre festmiljøer. 17 % synes, at problemet er større på Roskilde Festival.
- Et stort flertal synes, at det er vigtigt, at Roskilde Festival sætter krænkende adfærd på dagsordenen.

Foto: Mikkel Dalum, Sex & Samfund

LÆRINGER: KRÆNKELSERNES KENDETEGN OG UDVIKLING

I en særskilt undersøgelse kaldet **Take Care** har vi siden 2016 spurgt deltagerne om, hvilke krænkelser de oplever på festivalen.

Vi har spurgt deltagerne om deres oplevelser med bestemte typer grænseoverskridende adfærd såsom uønsket tilrâb, fysisk tilbageholdelse, uønsket berøring eller at blive generet, når man tisser. Det er især uønskede tilrâb og berøring, der fylder i undersøgelseerne. Kendetegnende for krænkelserne er desuden, at der har været et markant fald hen over perioden.

Take Care-undersøgelseerne viser en faldende tendens med nogle udsving fra år til år. En sammenligning af data gennem fire år viser, at særligt kvinder har været udsat for uønskede tilrâb og berøringer. I 2016 oplevede 20 % af kvinderne uønsket tilrâb, mens tallet i 2019 ligger på 11 %.

I 2016 oplevede 24 % af de adspurgte kvinder uønskede berøringer, mens tallet er faldet til 11,5 % i 2019. 10 % mænd tilkendegav i 2016, at de havde oplevet uønsket tilrâb. I 2017 steg tallet til 17 % i 2017, mens tallet faldt til 9,5 % i 2019.

Take Care-undersøgelsen fra 2019 viser, at det i overvejende grad er mænd, der står bag uønskede tilrâb (88 %), og i langt de fleste tilfælde er det en fremmed person, der fremkommer med tilrâbene (96 %).

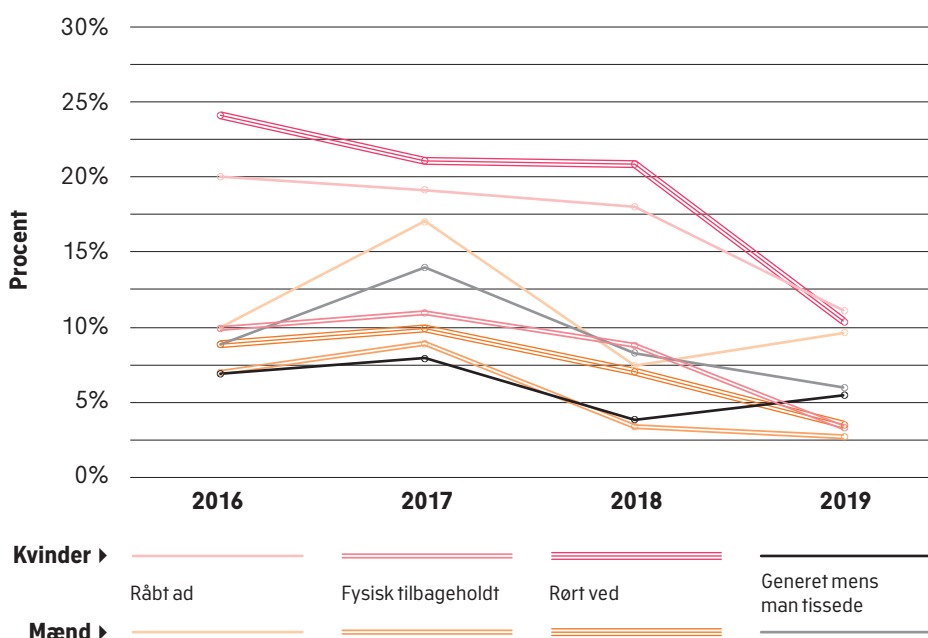
Det er i høj grad også mændene, der foretager de uønskede berøringer (93 %), og i lighed med tilrâb står en fremmed oftest bag uønskede berøringer (83 %). Det fremgår af 2019-undersøgelsen, at ufrivillige berøringer især omfatter berøring af bagdelen og dansepartnere, der blev for nærgående til en koncert.

TAKE CARE

Take Care er en gruppe af festivalfrivillige, der undersøger og rådgiver om deltageradfærd på festivalen. Projektet blev indledt i 2015 med henblik på at samle viden og erfaringer om grænseoverskridende adfærd og de situationer, hvor deltagerne risikerer at overskride andres såvel som deres egne grænser. Gruppen har anvendt spørgeskemaundersøgelser og observationsstudier og har samarbejdet med andre aktører, der arbejder fagligt med adfærdsproblematikker.

UDVIKLING I UØNSKEDE HÆNDELSER

Figuren viser den procentvise udvikling af krænkende oplevelser i perioden 2016-2019*

UDVIKLINGEN I PROCENT

Tabellen viser udvikling i krænkende oplevelser, som illustreret i figuren overfor*

	2016	2017	2018	2019
Råbt ad (kvinde)	20 %	19 %	18 %	11 %
Råbt ad (mand)	10 %	17 %	7 %	9 %
Fysisk tilbageholdt (kvinde)	10 %	11 %	9 %	4 %
Fysisk tilbageholdt (mand)	7 %	9 %	3 %	3 %
Rørt ved (kvinde)	24 %	21 %	21 %	11 %
Rørt ved (mand)	9 %	10 %	7 %	4 %
Generet mens man tisser (kvinde)	9 %	14 %	8 %	6 %
Generet mens man tisser (mand)	7 %	8 %	4 %	5 %

*) Kilde: *Take Care* 2016-2019

LÆRINGER: DIALOGINDSATSEN OG DIALOGSPILLET

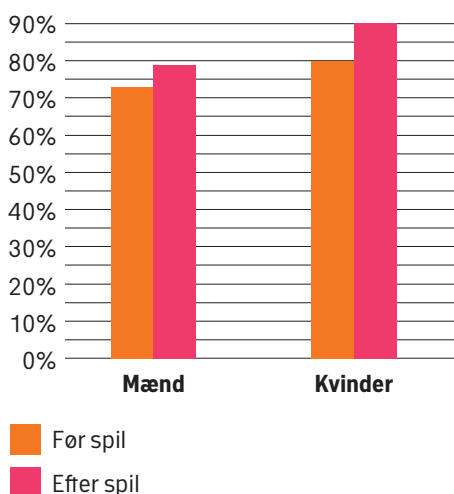
Orange Together og dialogspillet er udviklet ud fra en grundlæggende tro på, at samtaler kan skabe refleksion og forandringer. Men vi har ikke tidligere undersøgt, i hvilket omfang dette gør sig gældende, og hvilke former for dialog, der virker bedre end andre.

Derfor har vi i samarbejde med Økonomer Uden Grænser undersøgt, hvordan deltagerne reagerer på spillet, og hvilke oplevelser og holdninger de har i forhold til grænseoverskridende adfærd.

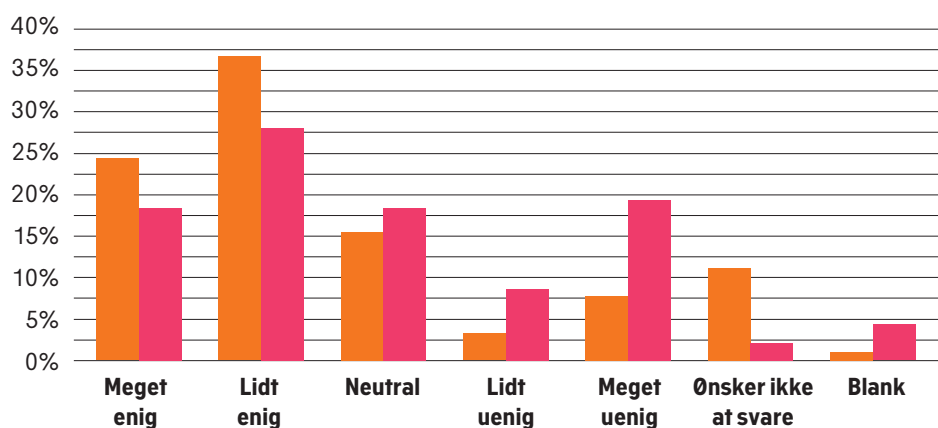
Økonomer Uden Grænser undersøgte, om spillerne føler, at spillet har hjulpet deres lejr til at tale om deres grænser. Størstedelen af kvinderne (61 %) og lidt under halvdelen af mændene (46 %) er meget enige eller lidt enige i, at spillet har hjulpet lejrens beboere til at tale om deres grænser.

Til gengæld er 29 % af mændene uenige (20 % meget uenige og 9 % lidt uenige) i, at spillet har hjulpet med til at tale om grænser i lejren.

ANDEL AF SPILLERE DER ER ENIGE ELLER MEGET ENIGE I, AT DERES LEJR KENDER DERES GRÆNSER*

SPILLERNES HOLDNING TIL, HVORVIDT DE FØLER, AT SPILLET HAR HJULPET DEM TIL AT TALE OM DERES GRÆNSER*

Økonomer Uden Grænser identificerede en forskel på mænd og kvinders oplevelse af, at deres lejr kender deres grænser før og efter spillet. Det tyder på, at spillet har en positiv effekt i forhold til at øge lejrbeboernes fælles og individuelle grænsesætninger gennem samtaler og refleksioner. Andelen af deltagere, der oplever, at deres lejr kender til deres grænser, er samtidig relativt høj, allerede før spillet gennemføres.

Blandt spillerne er 73 % kvinder og 61 % mænd meget enige i, at de er opmærksomme på andres grænser.

Adspurgt hvorvidt de er gode til at sige fra, når andre overtræder deres grænser, svarer cirka 50 % kvinder og 60 % mænd, at de er meget enige. Kun 8 % er uenige her. 12 % mænd og 4 % kvinder svarer bekræftende på, at de har prøvet at befinde sig i en situation, hvor de selv har overtrådt andres grænser.

ØKONOMER UDEN GRÆNSER

Økonomer Uden Grænser er en non-profit organisation, der udfører effekt- og social cost-benefit- og SROI-analyser samt rådgivning på det socialøkonomiske område. Organisationen har rødder i Økonomisk Institut på Københavns Universitet og har i dag 50 aktive konsulenter og mere end 1.000 støttemedlemmer. På Roskilde Festival 2019 har Økonomer Uden Grænser frivillige lavet effektmåling af dialogarbejdet. Effektmålingen er baseret på deltagernes holdninger umiddelbart før og umiddelbart efter, at de havde deltaget i dialogspillet.

Økonomer Uden Grænser's undersøgelse påviser ikke en signifikant forskel på besvarelserne før og efter spillet, når det handler om deltagernes opmærksomhed på andres grænser, deres evne til at sige fra over for andre, og hvorvidt de selv har overtrådt andres grænser. Vi kan derfor ikke konkludere, om dialogspillet har en effekt i forhold til disse tre forhold.

At netop disse forhold ikke viser en signifikant forskel før og efter spillet betyder dog ikke, at vi må udelukke, at spillet har haft en effekt her. Det skyldes, at effektmålingen er foretaget umiddelbart lige før og lige efter deltagelse i spillet. Undersøgelsen kan således ikke opfatte, hvorvidt en mulig effekt måtte være længere tid om at indtræffe.

*) Kilde: Økonomer Uden Grænser, effektmåling af Orange Together-spillet

LÆRINGER: BYSTANDER-ADFÆRD

Et væsentligt fokus for adfærdsindsatsen i både 2018 og 2019 er bystander-adfærd. Det handler om, hvordan folk reagerer, hvis de oplever, at andre gæster er blevet råbt efter eller fysisk fastholdt eller på anden vis blevet berørt på en måde, som virkede ubehagelig.

Perspektivet er særligt relevant, da Roskilde Festival ofte opleves som et frirum, hvor samfundets gældende normer kan forstærkes eller nedtones.

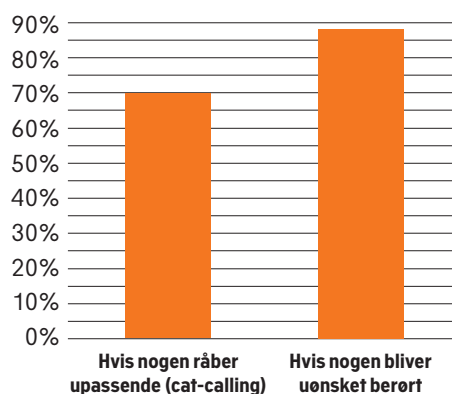
En læring fra 2018 var, at social sanktionering har høj effekt i vennegrupper, hvor alle ønsker at være en del af fællesskabet, og at de omkringstående venner har afgørende roller, når en person i vennekredsen opfører sig på en grænseoverskridende måde.

I Økonomer Uden Grænsers undersøgelse svarer de fleste adspurgte, at de ville gribe ind, hvis nogen blev råbt ad (70 %) eller blev uønsket berørt (88 %).

Økonomer Uden Grænser fandt ingen kønsforskkel, men jo ældre deltagerne er, desto mere tilbøjelige er de til at gribe ind.

Blot 5 % tilkendegiver, at de ikke ville gribe ind i de to ovennævnte situationer. Økonomer Uden Grænser kunne ikke måle, hvorvidt dialogspillet har en effekt i forhold til deltagernes villighed til at gribe ind. Der er desuden tale om de adspurgtes intentioner, og svarene fortæller derfor ikke, hvorvidt de adspurgte reelt ville gribe ind, hvis de stod i en af de ovenstående situationer.

ANDEL DER TILKENDEGIVER, AT DE VILLE GRIBE IND*

*) Kilde: Økonomer Uden Grænser, effektmåling af Orange Together-spillet

Relationen mellem intention og erfaring sættes i perspektiv i en supplerende undersøgelse fra 2019, hvor vi spørger til, hvordan man reagerer i konkrete situationer. Altså hvorvidt den adspurgte har oplevet grænseoverskridende adfærd, og om vedkommende greb ind.**

Disse tal er noget lavere end besvarelserne ovenfor om adfærd i en hypotetisk situation.

Vi skal dog være opmærksomme på, at nogle tilkendegiver, at de vurderer, at den forurettede selv kunne håndtere situationen og derfor undlod at gribe ind.

Det fremgår, at næsten halvdelen angiver "andet" som årsag til, at de ikke greb ind. Nogle tilkendegiver herunder som årsag, at andre greb ind i situationen, og denne svarmulighed skal derfor indgå blandt svarmulighederne fremover.

Mellem 14 % og 33 % tilkendegiver, at de ikke greb ind, da de var i tvivl om, hvorvidt de opfattede situationen korrekt. Der er altså en del af de adspurgte, der har svært ved at afkode, hvorvidt en situation foregår med gensidig accept.

En relativt lille andel (mellem 3 % og 6 %) tilkendegiver, at årsagen til, at de ikke greb ind er, at "Det er Roskilde med andre regler".

Adspurgte som oplevede grænseoverskridende adfærd og greb ind	
Råbt ad	27 %
Holdt fysisk fast eller tilbageholdt	31 %
Rørt ved på en uønsket måde	46 %

	Det er Roskilde med andre regler	Var i tvivl om adspurgte opfattede situationen korrekt	Vurderede at personen selv kunne sige fra	Andet	Ved ikke	Ønsker ikke at svare
Råbt ad	4 %	14 %	18 %	51 %	8 %	4 %
Holdt fysisk fast eller tilbageholdt	6 %	33 %	6 %	44 %	11 %	0 %
Rørt ved på en uønsket måde	3 %	16 %	39 %	32 %	6 %	3 %

**) Kilde: Supplerende Orange Together-analyse og indsigter fra Økonomer Uden Grænser

LÆRINGER: PROBLEMETS OMFANG OG EMNETS RELEVANS

Vi har i de seneste to år spurgt deltagerne om, hvorvidt de synes, at krænkende adfærd er et større problem på Roskilde Festival end andre steder, hvor de fester.

Vi ser til højre, at 46 % på tværs af køn og alder er uenige i, at krænkende adfærd er et større problem på Roskilde Festival 2019, mens 17 % synes, at problemet er større på Roskilde Festival

Selvom det er positivt, at flere generelt oplever, at problemet med krænkelse er mindre på Roskilde Festival i forhold til, hvor de ellers går ud, er vi samtidig særligt opmærksomme på de 15-17 %, der i samme periode er helt eller delvist enige i, at der er flere krænkelse på Roskilde Festival.

Vi er desuden opmærksomme på, at personer, der ikke identificerer sig med en binær kønsopfattelse, kan opleve krænkelse som et større problem end andre. 47 % af de personer, der ikke identificerer sig med en binær kønsopfattelse, er enige eller meget enige i, at krænkelse er et større problem på Roskilde Festival end andre steder i samfundet. I undersøgelsen er denne population dog meget lille (17 personer), hvorfor den statistiske usikkerhed er for stor til at kunne påvise en problemstilling.

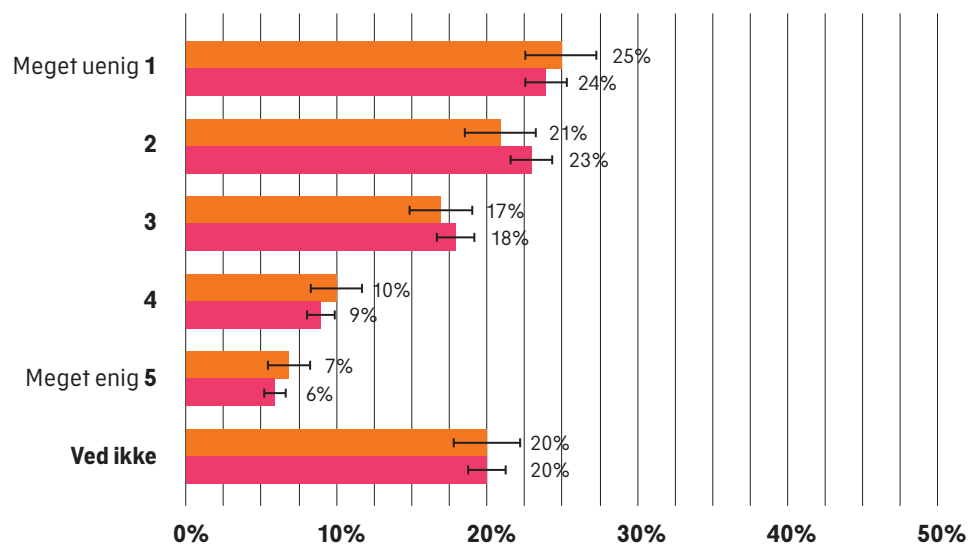
Vi har desuden i to år spurgt deltagerne om, hvorvidt det er vigtigt, at Roskilde Festival sætter fokus på krænkende adfærd.

I både 2018 og 2019 tilkendegiver 81 %, at krænkende adfærd er et vigtigt emne på dagsordenen, og emnet har ikke mistet sin relevans over tid.

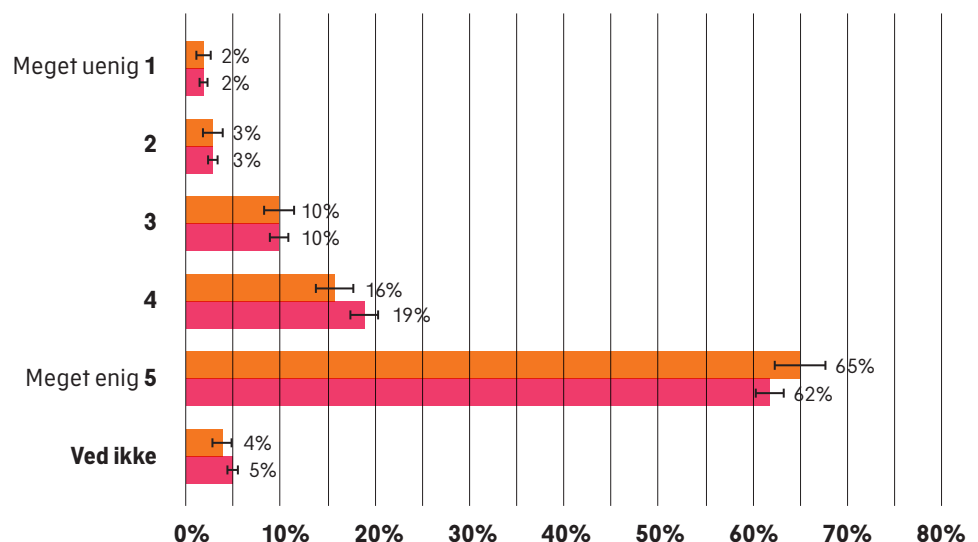
I undersøgelsen ser vi desuden, at cirka 85 % kvinder og 75 % mænd tilkendegiver, at det er et vigtigt fokus. Tallene understreger samtidig en forventning i omverdenen om, at Roskilde Festival tager vigtige samfundsproblematikker under behandling.

UDSAGN: KRÆNKENDE ADFÆRD ER ET STØRRE PROBLEM PÅ ROSKILDE FESTIVAL END ANDRE STEDER, JEG GÅR UD/TIL FEST/PÅ FESTIVAL*

2019
2018

UDSAGN: DET ER VIGTIGT, AT ROSKILDE FESTIVAL SÆTTER FOKUS PÅ KRÆNKENDE ADFÆRD*

*) Kilde: Roskilde Festivals publikumstilfredshedsundersøgelse 2019

PERSPEKTIV: »DET ER JO BARE ROSKILDE«

En undersøgelse fra Syddansk Universitet viser, at mange gæster forbinder festivaloplevelsen med frihed og fællesskab. Men festivaltolerancen strækkes til grænsen, for den grænseoverskridende adfærd understøttes også af en udbredt tolerance og venlighed i festivalkulturen.

I 2018 og 2019 udførte Syddansk Universitet en undersøgelse af tryghed og grænseoverskridende adfærd på Roskilde Festival. Undersøgelsen er baseret på interviews med over 150 festivalgæster i alderen 16-27 år. Den giver et billede af, at gæsterne overordnet oplever festivalen som tryk, men flere gæster beretter imidlertid om utryghedsskabende oplevelser med tyveri, narkotika og grænseoverskridende, seksuel adfærd.

I de seneste tre år er der sket et fald i anmeldelser af blufærdighedskrænkelser, tyveri og beslaglæggelse af narkotika på festivalen. Selvom der ifølge tal fra Midt- og Vestsjællands Politi er sket en mindre stigning i anmeldelser af vold og voldtægter i 2019, er disse tal fortsat lave i forhold til festivalens størrelse.

ET SOCIALT SIKKERHEDSNET

Nogle medier giver særlig opmærksomhed til vold og voldtægt på festivalen. Festivalgæsterne genkender ikke dette medie billede. Gæsterne forbinder festivaloplevelsen med frihed, åbenhed, tolerance og fællesskab. De låner hinanden campingudstyr, deles om alkohol og mad, giver fremmede gæster penge og drager omsorg for hinanden, når andre får det dårligt. Det sociale sikkerhedsnet italesættes som *Orange Feeling* og bliver sammen med de frivillige i orange veste centralt for oplevelsen af tryghed. Undersøgelsen viser, at der på Roskilde Festival eksisterer en festivalkultur, der fremmer solidaritet, omsorg og tryghed. Kultur betyder her en adfærd, der praktiseres, omtales og deles af interviewpersonerne i undersøgelsen.

En del af festivalkulturen er at eksperimentere med egne og andres grænser. Nogle festivalgæster er imidlertid taget på det, der inden for sociologien kaldes *en moralsk ferie*, hvor de bryder med hverdagens anerkendte normer og regler.

Af Annette Michelsen la Cour (ansv.), Mette Kousholt, Malthé Rye Thomsen og Emilie Holse, Institut for Sociologi, Miljø- og Erhvervsøkonomi, Syddansk Universitet

OM FORFATTERNE

Annette Michelsen la Cour er lektor ved Syddansk Universitet. Hun har en baggrund som kultursociolog med forskningsområde inden for krop, køn, festivaler og civilsamfund. Undersøgelsen er udført i samarbejde med Mette Kousholt (cand.soc.), Malthé Rye Thomsen (cand.antro.) og Emilie Holse (cand.soc.).

For andre gæster kan det betyde, at festivalen kommer til at byde på irriterende, utrygge og grænseoverskridende oplevelser.

I 55 % af undersøgelsens interviews associeres tyveri med utryghed. Tyveri af campingudstyr er i vidt omfang om ikke accepteret, så tålt af festivalgæsterne. Dette synes at skabe en glidebane, der eskalere til at stjæle ting af større værdi som musik-anlæg og personlige ejendele, og især tyveri inde fra teltet opleves grænseoverskridende og utryghedsskabende. Det er et gennemgående træk, at disse episoder håndteres internt af festivaldeltagerne uden større konflikter. De anmeldes sjældent.

I 37 % af studiets interviews italesætter festivalgæsterne narkotika som utryghedsskabende, og narkotikapåvirkede festivalgæster opleves som utilregnelige, overdrevne og voldelige. I interviews berettes der om flere gæster, der er blevet "drugged", uden at nogen kender omfanget. Narkotika skaber således utryghed og frygt blandt festivalgæsterne.

Foto: Preston Drake-Hillyard

»
Nogle festivalgæster er imidlertid
taget på det, der inden for sociologien
kaldes en moralsk ferie
«

UDVIKLER TRYGHEDSTRATEGIER

I 2017 oplevede 20 % af de kvindelige gæster ifølge festivalens *Take Care*-undersøgelse at blive rørt ved på en ubehagelig måde. Grænseoverskridende adfærd forekommer, f.eks. seksualiserende ølbowl-regler, at der stemples "dislike" på kvinders kroppe, i de værste eksempler trænger festivalgæster ind i andres telte uden tilladelse. Denne adfærd praktiseres dog kun af et mindretal af især mandlige gæster.

De kvindelige festivalgæster udvikler en række tryghedsstrategier mod krænkende adfærd og utrygheden i mørket på campingstierne, der synes at afværge konflikter og anmeldelser.

På Roskilde Festival eksisterer en særlig festivaalkultur, der skaber tryghed og fællesskab, hvor gæsterne gerne deler festivaludstyr side om side med grænseoverskridende adfærd, der understøttes af den udbredte tolerance og venlighed i festivaalkulturen, og selvom ingen ønsker at blive bestjålet, ønsker man heller ikke at ødelægge sin festivaloplevelse. Det, der sker, sker bare og kommenteres med "Det er bare Roskilde".

I rapporten bidrager vi med anbefalinger såsom ekstra lys på campingpladsens yderområder, flere frivillige om natten, der øger mulighederne for at søge hjælp, samt nye, tryghedsskabende kampagner og forslag til kvalitativ forskning.

Foto: Rune Svenningsen

BAG UNDERSØGELSEN

Seks kultursociologer fra Syddansk Universitet gennemførte i 2018 og 2019 på privat og ufinansieret initiativ et studie af tryghed efter ønske fra Roskilde Festival. Under festivalen lavede vi 51 fokusgruppeinterviews med 159 festivalgæster i syv camps. Arbejdsforholdene indebar interviews i meget lydsterke omgivelser med påvirkede, glade og snakkesalige festivalgæster, nogle med tømmermænd og andre med søvnunderskud. Rapporten, der bærer titlen *Det er bar' Roskilde: Tolerance møder grænseoverskridende adfærd i festivaalkulturen*, kan downloades på Syddansk Universitets hjemmeside.

PERSPEKTIV: GRÆNSEOVERSKRIDENDE ADFÆRD SOM SIKKERHEDSPROBLEM

Af Jannick Friis Christensen og
Morten Thanning Vendelø,
Henholdsvis ph.d.-stipendiat
og professor (mso), Institut
for Organisation, CBS

Det kan være svært at afkode, hvornår andre udsættes for grænseoverskridende adfærd, og om man derfor bør bryde ind. Dette er én af fem indsigter om festivalgæsternes oplevelser af grænseoverskridende adfærd.

Under Roskilde Festival 2019 organiserede vi et interviewstudie med henblik på at udforske fænomenet grænseoverskridende adfærd blandt festivaldeltagerne. Studiet blev gennemført, fordi festivalorganisationen i stigende omfang bekymrer sig om grænseoverskridende adfærd som et problem på festivalen. Der findes imidlertid kun sparsom og ikke særligt detaljeret viden om, hvordan problemet udfolder sig, samt hvor udbredt det er.

IKKE KUN ET ROSKILDE-PROBLEM

Vi betragter grænseoverskridende adfærd som et sikkerhedsproblem, fordi det kan bidrage til en oplevelse af utryghed blandt festivalens gæster. I visse tilfælde kan det udgøre en reel trussel mod festivalgæsternes fysiske og psykologiske velbefindende på festivalen.

Det skal bemærkes, at Roskilde Festival ikke står alene med sin bekymring, da grænseoverskridende adfærd også har givet anledning til bekymring ved sportsbegivenheder og andre festivaler.

For eksempel besluttede arrangøren af den svenske Bråvalla Festival ikke at gennemføre flere festivaler efter, at politiet i 2017 havde modtaget 17 anmeldelser om seksuelle krænkelser på festivalen. På tilsvarende vis har Ascot-væddeløbsbanen i England – efter mange tilfælde af alkohol- og narkotikarelateret grænseoverskridende adfærd blandt banens publikum – opstillet drug-drop-bokse ved indgangene til banen samt indført patruljering med narkohunde på publikumsområdet.

OM FORFATTERNE

Jannick Friis Christensen forsker i mangfoldighed, magt og minoriteter. Foruden grænseoverskridende adfærd arbejder Jannick med at skabe mangfoldige og inkluderende frivilligfællesskaber. Han har desuden fulgt Roskilde Festival som en del af divisionen Organisation og Kultur siden efteråret 2017. Morten Thanning Vendelø forsker i event safety, kriseledelse og organisatorisk læring. Han har tidligere studeret crowd safety med Roskilde Festival som case.

FEM FORELØBIGE INDSIGTER

I vores studie har vi især haft fokus på at undersøge festivaldeltageres attitude til og oplevelse af grænseoverskridende adfærd samt afdække, i hvilket omfang deltagerne er opmærksomme på de initiativer, som Roskilde Festival har iværksat for at begrænse grænseoverskridende adfærd.

Den store mængde af indsamlede interviewdata betyder, at udskrivningen af interviews fortsat pågår. Vi har derfor endnu ikke haft mulighed for at færdiganalysere datamaterialet og kan af samme grund heller ikke opstille endelige konklusioner. Studiet har dog givet os fem indsigter, som vi allerede nu gerne vil dele, fordi vi er forholdsvis sikre på dem. Indsigterne er blevet til på baggrund af løbende refleksioner og efterevalueringer i teamet af interviewere på og efter Roskilde Festival 2019.

Foto: Krists Luhaers

» Vi betragter grænseoverskridende adfærd som et sikkerhedsproblem, fordi det kan bidrage til en oplevelse af utryghed blandt festivalens gæster «

- a) I mange lejre på campingområderne betyder frygten for tyveri og hærværk, at beboerne har lavet faste aftaler om, at der altid skal være mindst én person til stede i lejren. Den næstsidste tilstedeværende skal altid sikre sig med den, der så bliver den sidste person i lejren, at det er OK, at vedkommende forlader lejren.
- b) En stor del af de festivaldeltagere, der identificerer sig som kvinder, rapporterer at være i en form for konstant alarmberedskab over for grænseoverskridende adfærd af seksuel karakter, hvorfor de udvikler forskellige strategier for at håndtere situationen, f.eks. regler om aldrig at gå rundt på campingområderne alene om aftenen/natten eller undlade at tisse bestemte steder, hvor de oplever at være særligt udsatte.
- c) De interviewede indikerer, at det ofte er svært at afkode om den adfærd, som en anden person er udsat for, er grænseoverskridende. Derfor er det svært at vide, om man skal forsøge at forstyrre/afbryde adfærden. Vi kan formodentlig se dette som en variation af bystander-fænomenet, hvor man ikke griber ind, fordi der er andre tilstede.
- d) Det er ikke kun kvinder, som under koncerter oplever at blive udsat for uønsket opmærksomhed af seksuel karakter. Der er også et overraskende antal unge mænd, som under koncerter har oplevet uønsket berøring fra midaldrende mænd.
- e) Vi har flere indikationer på, at festivalgæsterne på campingområderne og de festivaldeltagere, der i overvejende grad befinder sig på områder, hvor der kun er adgang for festivalfrivillige, nærmest lever i parallelsamfund og ikke har særlig stor føling med de vilkår, hvorunder den anden gruppes festivaloplevelse udfolder sig.

Foto: Rune Svenningsen

BAG UNDERSØGELSEN

Interviewstudiet blev gennemført over fem dage, 1. - 5. juli, hvor tre hold af to interviewere gennemførte i alt 61 interviews med festivaldeltagere. Vi havde udviklet en tosidens interviewguide med 28 spørgsmål, hvoraf 18 var direkte relateret til festivaldeltagernes attitude til og oplevelse af grænseoverskridende adfærd på festivalen, mens de resterende 10 omhandlede interviewpersonernes valg af campingområde, og opmærksomhed på initiativer iværksat af Roskilde Festival for at begrænse grænseoverskridende adfærd. Samtlige interviews blev optaget, og desuden lavede interviewererne feltnoter om interviewsituationerne. Interviewene fandt sted på campingområderne, på festivalpladsen, backstage og på områder, hvor der kun er adgang for festivalfrivillige.

PERSPEKTIV: DARE TO CARE: NU ÆNDRER VI PUBLIKUMSKULTUREN!

Af Hanna Rothelius,
Svensk Live

Fem festivaler, 13 festival dage og 17.000 samtaler. Det er resultaterne efter den første svenske festival-sommer med Dare to Care.

Efter at have samarbejdet med festivaler, politi og tilsynsmyndigheder om praktiske foranstaltninger såsom planlægning af festivalområdet, øget belysning, muligheden for at indberette forbrydelser på stedet, et øget antal sikkerhedsvagter og så videre, blev det tydeligt, at der er grænser for, hvor meget vi kan gøre gennem praktiske foranstaltninger alene.

Så længe adfærden forekommer, vil vi aldrig kunne stoppe seksuel vold. Det er svært for os at gøre noget ved det, der foregår i et telt eller på et hotelværelse. Seksuelle overgreb er et socialt problem, som ikke blot findes på festivaler.

Derfor er vi nødt til at arbejde med det reelle problem, nemlig adfærden.

OM FORFATTEREN

Hanna Rothelius er projektleder hos Dare to Care. Hanna har dels en baggrund i festivalbranchen gennem sin involvering i Hultsfredsfestivalen og dens relaterede aktiviteter og dels en baggrund inden for ligestillingsarbejde, som hun har arbejdet med i næsten 20 år – ikke mindst gennem initiativet Popkollo, som er en musik-lejr for piger og transpersoner.

Det blev rettesnoren for initiativet *Dare to Care* – at engagere publikum! Og at bruge festivaler og spillesteder som platform til at ændre normer og værdier. Hovedbudskabet “Dare to Care” – at turde at vise omsorg – skal opfordre folk til at turde handle, hvis de ser en person, der er i fare for at blive offer for et overgreb, og at skabe såkaldte aktive tilskuere.

Frivillige fra Dare to Care. Foto: Adrian Pehrson

Dare to Care-frivillige ved Eksjö Stadsfest. Foto: Hanna Rothelius

»
Seksuelle overgreb er et socialt problem, som
ikke blot findes på festivaler. Derfor er vi nødt til at
arbejde med det reelle problem, nemlig adfærden
«

For at opnå det så vi et behov for at gøre
to ting:

- 1) forberede folk på, hvad de skal gøre, før
en situation opstår, og
- 2) gentagne gange at opfordre og tilskynde
folk til at handle, hvis de ser noget.

Vi mener også, at opmærksomheden på an-
dre og på at læse andres signaler er en god
anledning til selv at reflektere over egen
adfærd, og hvordan man selv håndterer
grænser. Vi mener, at dette er en måde at
bekæmpe seksuel vold på.

I sommeren 2019 har vi været rundt på fem
festivaler rundt omkring i Sverige, store
som små, og vi vurderer, at vi har talt med
næsten 17.000 mennesker. Responsen har
været fantastisk. Vi har fået særdeles posi-
tive reaktioner på vores tilstedeværelse og
oplever, at der er et stort behov for at tale
om disse emner, og at vi opfylder et behov,
der ikke dækkes på anden vis.

Ifølge en undersøgelse udført af Sveriges
Radio ser det ud til, at antallet af anmeldte
seksualforbrydelser er faldet i år i forhold til
tidligere, hvilket er meget positivt. Vi mener
dog, at vi er nødt til at fortsætte arbejdet for
at opnå en reel forandring. Fase to i projek-
tet er at etablere lokalt opfølgingsarbejde
på de steder, vi har været i år, så arbejdet
kan fortsættes og uddybes dér. Vi vil des-
uden sprede konceptet videre til klubber
og andre arrangører, og nogle steder vil vi
engagere skoler og andre interessenter for
at skabe en endnu større effekt lokalt.

PREVENT HARASSMENT AND ASSAULT 6 ways to act

1. Think it through before it happens
What would you do if you saw something that could be sexual harassment or assault?
2. Be considerate rather than suspicious
Sometimes it's easier to help the person who's being harassed instead of focusing on the person who's doing something wrong.
3. Make contact
Look around - are other people seeing the same thing you're seeing?
4. Dare to speak up
Is no one else reacting? Take action anyway! You can be the first link in a chain of people who, together, prevent an assault from happening.
5. Interrupt the situation
Do something that creates a distraction. If you know that a sexual assault is going on, fetch a security guard or call the police!
6. It's never too late
Remember that you can always help afterwards. Make contact with and support the person who's been harassed or assaulted.

Learn more at
daretocare.se

OM DARE TO CARE

Dare to Care er et samarbejde mellem Svensk Live og RFSU (Riksförbundet för sexuell upplysning), hvor Svensk Live, som repræsenterer 200 musikarrangører over hele Sverige, står for spillestederne, og RFSU, der har arbejdet for seksuelle rettigheder siden 1933, bidrager med viden. I løbet af 2019-2020 har projektet fået støtte fra den svenske fond Svenska Postkodstiftelsen.

Dare to Care består af følgende:

- 1) uddannelse af arrangører,
- 2) kommunikationsmateriale og
- 3) tilstedeværelse på stedet.

Det sidste punkt er det vigtigste. Det er her, vi taler med festivalgæsterne om, hvordan de kan være aktive tilskuere, om grænser og om gensidighed. Og om sex i almindelighed. Vi ser, at åbenhed om sex og seksualitet skaber tryggere unge, hvilket skaber tryggere seksuelle møder og trygge-
re steder i almindelighed.

LÆRINGER: ORANGE TOGETHER OG FREMTIDEN

Langt de fleste deltagere oplever Roskilde Festival som et trygt sted, hvor man kan prøve nye sider af sig selv og afsøge grænser sammen med andre og med respekt for andre. Men hverken vi eller vores deltagere må tage frirummet for givet. Vi skal værne om det og udvikle det sammen med omverden.

Formålet med Orange Together er todelt: Vi vil være klogere på, hvordan vi bedst kan tage hånd om problematikken og derved understøtte festivalbyens positive frirum. Vi vil samtidig indsamle viden og skabe netværk, så vi med festivalen som platform bidrager til forandring andre steder i samfundet, hvor problematikken findes.

For vi har at gøre med et socialt og kulturelt problem, der tilsyneladende eksisterer overalt i samfundet. Som Hanna Rothelius fra Svensk Live skriver her i rapporten, er det svært at gøre noget ved det, der foregår i et telt eller på et hotelværelse. Men vi kan tage fat om problemets rod, nemlig adfærden og dermed skubbe på forandring begge steder.

Vi vil videreudvikle Orange Together på baggrund af den erfaring og viden, som er opstået i samarbejdet med organisationer, institutioner og eksperter – og i særdeleshed i mødet med tusinder af unge mennesker.

Her er perspektiverne for det kommende år:

1. VI VIL FORTSAT HAVE FOKUS PÅ GRÆNSEOVERSKRIDELSER

Vi fortsætter indsatsen, fordi vi oplever, at den gør en forskel og ikke mindst, fordi deltagerne tilkendegiver, at det er et vigtigt emne – også selvom flertallet generelt oplever, at problemet med krænkelser er mindre på Roskilde Festival i forhold til, hvor de ellers går ud. Dette tyder på en høj generel opmærksomhed hos deltagerne, hvilket ikke er overraskende set i lyset af, at emnet også optager omverden generelt. Den opmærksomhed skal og vil vi fortsat hjælpe på vej.

2. VI VIL FORTSAT HAVE FOKUS PÅ BYSTANDER-ROLLEN

Festivalgæsterne er grundlæggende gode til at passe på hinanden, og vi lærte fra Orange Together 2018, at social sanktionering virker. Det er derfor ikke overraskende, at de fleste deltagere giver udtryk for, at de vil gribe ind, hvis de oplever andre blive udsat for krænkende adfærd.

Men én ting er intention. Noget andet er, hvordan man agerer, når man står i situationen. Det er oplagt at se på, hvordan vi understøtter social sanktionering/bystanderen bedre. Det kan være gennem konkrete anvisninger eller en guide, og det kan foregå via oplæring af serviceværterne og videreudviklingen af safety-værternes rolle.

Foto: Krists Luhaers

Foto: Preston Drake-Hillyard

3. NETVÆRK OG VIDEN ER AFGØRENDE

Vi vil videreudvikle Orange Together i samarbejde med faglige partnere, og vi vil fortsat stille festivalen til rådighed for forskning, så partnere og omverden kan drage nytte af deres viden fra festivalen gennem hele året. Undersøgelserne fra CBS og SDU giver indblik i, hvordan deltagerne udvikler strategier eller tilpasser adfærd for at imødekomme nogle af de udfordringer, som opstår i frirummet.

Et eksempel er tyveri, som fylder meget hos de deltagere, som forskerne har talt med, samtidig med at vi oplever et fald i antallet af anmeldelser. Vi vil samtidig undersøge, hvordan erfaringerne fra Orange Together konkret kan udfoldes andre steder i det danske live-miljø. Her er det også oplagt at lære af Svensk Lives *Dare to Care*-indsats.

4. DIALOGSPILLET SKAL IKKE STÅ ALENE

Dialog og samtale vil også fremover være et centralt element. Årets undersøgelse peger på, at samtalerne skubber på fælles forståelse og refleksion om grænser. Vi er også blevet bekræftet i, at dialogspillet fungerer som en samtalestarter.

Men når 29 % af de adspurgte mænd ikke mener, at kortspillet har hjulpet samtalen om grænser på vej, tyder noget på, at spillet ikke kan stå alene. Vi skal undersøge, hvilke andre metoder dialogen skal suppleres med, og vi overvejer, hvorvidt det fortsat giver mening at arbejde videre med selve kortspillet i 2020.

5. VI KAN TYDELIGGØRE KONSEKVENSERNE

Vi vil møde vores deltagere med tillid og tro på, at alle vil fællesskabet. Vores erfaring er, at tillid er en væsentlig faktor for det positive og trygge frirum. Det er også derfor, at rammesætningen for Orange Together er formuleret som kodeks frem for regler.

Det betyder samtidig ikke, at der ikke er konsekvenser, hvis man træder uden for kodekset. For det er der, og det vil vi være tydeligere om. En tydeliggørelse af konsekvenserne kan hjælpe vores egne folk i dialogen med de deltagere, der udfordrer grænserne på kanten af kodekset. Også fordi det for nogle (måske) er konsekvensen, der understreger alvoren.

6. VI SAMARBEJDER MED MYNDIGHEDERNE OM AT FOREBYGGE ALVORLIGE OVERGREB

Vi har oplevet, at det forebyggende fokus på adfærd gennem Orange Together opfattes som, at vi ikke fokuserer på alvorlige overgreb som eksempelvis voldtægt. Det gør vi naturligvis. Vi samarbejder med myndigheder og eksperter på området for at sikre, at vi hjælper på bedste måde.

Vi tager anmeldelserne af voldtægt på årets festival meget alvorligt. Sammen med politiet undersøger vi omstændighederne bag de anmeldte episoder for derigennem at få viden om, hvad vi skal gøre anderledes for at undgå alvorlige overgreb.

ORANGE TOGETHER- KODEKS

Vi er sammen i en festivalby og i et helt særligt fællesskab, som stråler stærkt nok til at forandre verden. Sådan har det været siden begyndelsen, og sådan vil det forblive, når du værner om fællesskabet. Derfor:

RESPEKTÉR FRIRUMMET

Du er medskaber af den enestående orange stemning. Det minder om en drøm, men det er virkelighed, og det findes ingen andre steder i verden. Nyd friheden, glem hverdagen, udforsk grænserne og værn om fællesskabet.

RESPEKTÉR HINANDEN

Du møder mennesker med andre værdier og normer end dig selv. Uanset hvem du møder på din vej, så vis din respekt for dem og deres grænser.

RESPEKTÉR MILJØET

Sammen passer vi på verden. Så efterlad festivalbyen lige så ren som du og din lejr fandt den. Sortér dit affald og tag dit campingudstyr med hjem. For ellers ender det som miljøskadeligt affald.

Lad os være Orange Together!

Kærlig hilsen Roskilde Festival

